

Nagy-Britanniába készül a Rádiózenekar

Május 9-én utazik a Rádiózenekar Nagy-Britanniába, ahol különböző nagyvárosokban összesen tizenhárom koncertet ad alig több, mint két hét alatt. Héthy Aporral, a zenekar művészeti főtájtikárával a technikai, Vásáry Tamással, a zenekar főzeneigazgató karmesterével pedig a turné művészi részleteiről beszélgettünk.

— Angliába két-három évente megyünk turnézni — mondja Héthy Apor. — Először a Holt nevű cég hívott meg bennünket. Ezt később magába olvasztotta az IMG, amellyel sikerült megőriznünk a jó kapcsolatot.

◆ Az IMG menedzseli Vásáry Tamást, a zenekar főzeneigazgatóját...

— Nyugaton minden jelentős művésznek egy nagyobb ügynökség intézi a fellépéseit. Vásáry Tamás kapcsolata az IMG-vel sokkal előbbre nyúlik vissza, mint ahogy a zenekarhoz került. Az IMG-nek hosszú látú terveit vannak velünk, amelynek egyik része ez a turné.

◆ Elárulna valami közelebbit ezekről a tervekről?

— Régebben exkluzív szerződésünk volt az IMG-vel, azonban ezt nemrégiben különböző gazdasági okok miatt közösen felbontottuk. Ugyanis a cég éppen a nehéz gazdasági helyzet miatt nem tudta vállalni a korábban tervbe vett koncertek megszervezését. A barátság-

gunk azonban ma is töretlen. Valahogy úgy vagyunk velük, mint egy jó házassággal, amely valamilyen ok miatt felbomlik, a gyereket azonban a szülők közösen nevelik. A szerződés felbontása nekünk lehetőséget ad arra, hogy más ügynökségekkel is tárgyaljunk. Minden megkereséssel foglalkozunk, hogy ha lehet, akkor a turnéink nyereségesek legyenek, de semmiképpen se kelljen nekik viselni a terheket. Már több olyan neves nyugati ügynökség is jelentkezett, amellyel valamelyik turnénkon kerültünk kapcsolatba.

◆ A turnén Önök nem csak a Rádiót, hanem az egész hazai zenei életet is képviselik.

— Valóban nem csak a Rádiónak fontos, hogy minél többet lépünk fel külföldön, amivel egyrészt zenei diplomáciai feladatot is vállalunk, másrészt ezekről a koncertekről mindig hazahozzuk a koncertfelvételeket, és a rádiós kapcsolatokon keresztül lehetővé válik, hogy ezeket a magyar közönség is meghallgathassa. A mostani turné külön érdekessége, hogy két koncertünket is élőben élvezhetik idchaza.

◆ Melyik város lesz a kiindulási központ?

— Anglia keskeny, de nagy ország, nem lehet egyetlen központot választanunk. Az egész vállalkozásunk

Fotónk egy svájci turnén készült a zenekarról.

nagyon nehéz feladtnak tűnik, ugyanis több ezer kilométert kell utaznunk. Minden városban csupán egyszer lépünk fel.

◆ **Hányan utaznak összesen és hogyan szállítják a hangszereiket?**

— Angliába repülőgéppel utazunk, ott pedig két busz szállít bennünket. Kilencvenhét muzsikos, két szólista (Prunyi Ilona és Szabadi Vilmos), két technikus és természetesen a zenekar vezetése, Vásáry Tamás és én utazunk. A hangszereket az IMG hatalmas, kilencven négyzetméter rakodóterületű kamionja szállítja majd. Ez olyan nagy, hogy be se fér a rádió kapuján, ezért kisebb teherautóknak kell segíteni abban, hogy be tudjunk pakolni.

◆ **A feszített program ellenére lesz-e valamennyi szabadidejük a zenészeknek?**

— Egyetlen utazás és koncert nélküli szabadnapot, vagy inkább pihenőnapot terveztünk. Minél messzebb utazunk, annál több koncertet kell adnunk, hogy a magas útiköltség valamennyire fedezve legyen.

◆ **Tetemes költség lehet a hangszerek biztosítása is...**

— A hangszerek értékének egy százaléka a biztosítási díj, ami a mi esetünkben négy-öttszáz ezer forintot jelent.

◆ **Mennyibe kerülnek odakint a koncertjegyek?**

— Pontosan nem tudom, ugyanis mi tiszteletjeggyel vihetjük be az ismerőseinket, hozzátartozóinkat. A nyugati koncertjegyek árát ismerve azonban nem lehet kevés egy-egy jegy ára, ugyanis ott nem kapnak ezek a rendezvények semmiféle támogatást. Németországban például 50–100 márka között mozog egy-egy rangosabb koncerten a jegyek ára.

◆ **Miből fedezik a turné költségeit?**

— A kinti felkérő által fizetett honorárium a turné gazdasági alapja. Az összeg azonban nem publikus.

◆ **Mennyi lesz a művészek napidíja?**

— Nevetségesen alacsony. Egy ottani rakodómunkás például többet kap azért, hogy a koncert előtt a helyére rakja az üstdobot, mint amennyiért a mi művészeink játszanak.

◆ **Hogyan jönnek ki, illetve hol étkeznek a kevés pénzből?**

— Legtöbbször pizzát, vagy hideg élelmet eszünk. A turnék többségén cigányéletet élünk, mivel nincs annyi pénzünk, hogy vendéglőkben étkezzünk, rendszeresen együnk — igaz, ezt időbeosztásunk sem teszi lehetővé. Konzervet pedig mostanában már nem viszünk, mivel nem akarjuk, hogy a repülőn túlsúlyosak legyenek a csomagjaink.

◆ **A szállodai elhelyezés is az étkezéshez hasonló színvonalú lesz?**

— Általában a külvárosi szállodákban kell megszállnunk, mivel azok lényegesen olcsóbbak a központban található hoteleknél. Ezt meg lehet érteni, hiszen meghívónk sem engedheti meg magának, hogy naponta csak a szállásunkra ráköltse egy autó árát. Ennek ellenére elmondhatom, hogy mindig kulturált körülmények között, kettő-, illetve egyágyas, zuhanyzós vagy fürdőszobás szobákban fogunk aludni.

◆ **A jelentéktelen napidíjakat nem érzi megalázónak?**

— Igazából minden kenyérkereset valamennyire megalázó, de nem szégyen. Ezt a munkát nem elsősorban a napidíjért végezzük. Tudomásul kell vennünk, hogy mi is csak fizetett alkalmazottak vagyunk. Ezenkívül nekem mindig is élményt jelent olyan emberekkel fellépni, mint a kollégáim, és olyan ember irányítása alatt dolgozni, mint Vásáry Tamás. Sok kelet-európai muzsikos a mi fellépti díjunk feléért, harmadáért is elvállalja a fellépést. Például hallottam olyan rangos orosz zenekarról, amely napi 15–20 márkáért turnézott, csak azért, hogy utazhasson. Véleményem szerint egy kelet-európai művész is lehet kitűnő, még ha lényegesen kevesebb pénzért kell is dolgoznia, attól még sem művésziileg, sem emberileg nem ér kevesebbet, mint a nyugaton élő kollégája.

◆ **Milyen műveket adnak elő a turnén? — kérdeztük Vásáry Tamástól.**

— A nagyobb művek között szerepel *Brahms: I.–II. Szimfónia*, *Bartók: Concertó és a Cantata Profana*, *Beethoven G–dúr zongoraversenye*, *Britten Purcell-variációi*, *Kodály: Galántai táncok és Psalmus Hungaricus*, *Bizet: Carmen-szvitje és Dvorak: Szimfónia és hegedűverseny*.

◆ **Hogyan fogadják a magyar művészeket Angliában?**

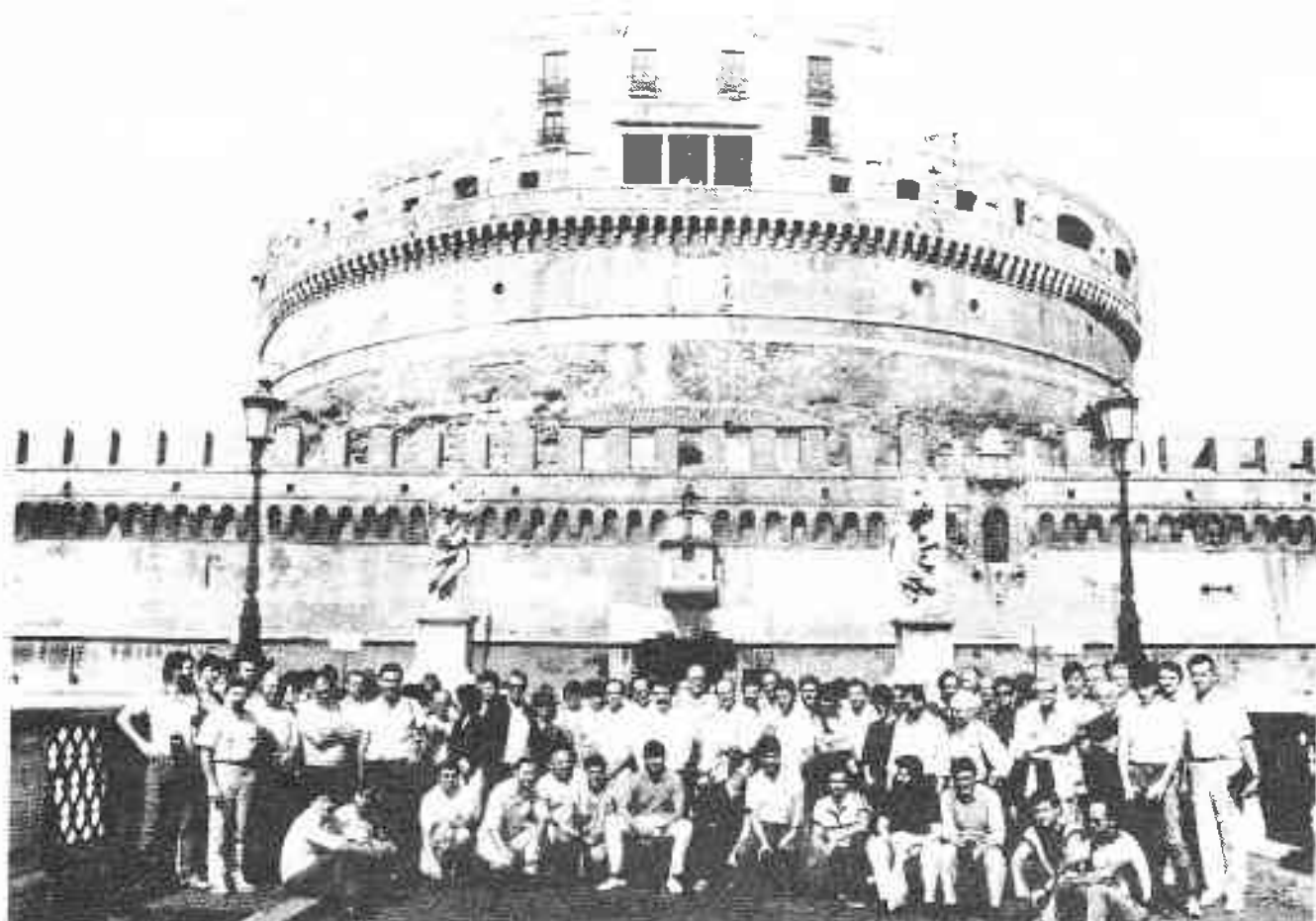
— Angliába állandóan járnak magyar zenekarok: például a Liszt Ferenc Kamarazenekar éppen akkor fog Londonban játszani, amikor mi. A magyar zenészeket nagyon jól ismerik odakint, s elmondhatom azt is, hogy szeretnek bennünket. Remélem, hogy most is jó lesz a fogadtatásunk.

◆ **Ön Angliában lakik, ahol elismerik és tisztelik az ön művészetét. Tudomásom szerint azonban odakint még nem vezényelt magyar zenekart...**

— A turnénak valóban az lesz az egyik érdekessége, hogy az angolok külön ismerik a Rádiózenekart és engem. Nagyon örülök, hogy szép és tartalmas műsorral találkozhatunk be együtt.

◆ **A fellépéseknél telt házra számít?**

— Mostanában odakint is kevés a pénz, s lényegesen csökkent a koncertre látogatók száma. Például a Royal

A Rádiózenekar a római Angyalvár előtt.

Szimfonikusok koncertjén is csak félház van. Éppen ezért én sem számíthatok arra, hogy minden előadásunk teliházassá lesz.

◆ **Ezek szerint a komolyzene Nyugaton is válságát éli?**

— Igen, ennek az az elsődleges oka, hogy ezen a vonalon is egyfajta túlermelés van. A fiatalság nem olyan arányban csatlakozik a komolyzene táborához, mint a szülők és a nagyszülők. Nagy részük a popzene után megy, aminek óriási reklámot is csinálnak. Oka lehet, hogy a gyerekeket az iskolában túlerhelik, kimerítik őket, s így érthető, hogy meg akarnak szabadulni a stressztől, és ehhez a könnyűzene kínál egyfajta mozgást is.

◆ **Egyre többször hallani olyan kezdeményezésekről, hogy rangos komolyzenei együttesek popzenészekkel együtt lépnek színpadra.**

— Hallatlanul udvarolni kell a fiataloknak, hogy meghallgassanak bennünket, pedig mi a legnagyobb kincseket akarjuk rájuk tukmálni. A popzene és a komolyzene ötvöztetésében lehet jövő üzletileg, mivel a popzene mögött ott áll a publicitás, és ezzel nem lehet felvenni a versenyt. Szomorú, hogy az igazi szellemi értékeket így kell megpróbálni becsempészni a köztudatba. A fiatalok sajnos, nincsenek tudatában, hogy mit vesztenek. Ha belegondolnának abba, hogy érzelmileg

miért képes a komolyzene, akkor kétszer is megfontolnák, hogy elvessek-e ezt az öregnek minősített zenét. El kell ismernem azonban, hogy ebben a vegyítésben azért van valami jó is, hiszen így legalább valami módon a nagyközönséghez is eljutnak ezek a klasszikus értékek.

◆ **Nem csak a zenekarnak, de önnek is kemény munkát fog jelenteni ez a turné...**

— Reménykedem benne, hogy minden a legnagyobb rendben lesz, s egy sikeres turnéről mesélhetek, ha hazajöttünk.

◆ **A koncertek közül melyiket tartja a legjelentősebbnek?**

— A londoni koncert előtt egy nappal Birminghamben játszunk a Filharmonikusok Termében; ez London után a másik legfontosabb zenei központja Angliának. Ezenkívül részt veszünk olyan rangos fesztiválokon, mint a Brighton-i és a Newbury-i. Fellépünk még az angol szellemi élet központjában, Cambridge-ben is.

◆ **Bizonyára londoni házában fog lakni a turné idején...**

— Amikor csak tehetem, otthon alszom. Azonban, ha kell, akkor együtt utazom a zenekarral, ami mindig örömet okoz, mivel szeretek zenészek társaságában lenni.